

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

I. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM.

Ára: 30 fillér.

1959. AUGUSZTUS 25.

Tanévnyitó: szeptember 7

Új tanárképző szak — új tárgy a „tudományos szocializmus”

Azt hisszük, a tanévkezdettel kapcsolatban minden tudnivaló érdeklő olvasóinkat, ezért megkérdeztük Deákné elvtársnőt, az oktatási csoport vezetőjét, és a következő információkat kaptuk:

Az 1959—60-as tanév első félé

szeptember 8-tól december 23-ig tart.

Őszi szünet:

November 9., 10., 11.

Az ünnepélyes tanévnyitó szeptember 7-én

délelőtt 10 órakor lesz.

Beiratkozás

délelőtti és levelező hallgatóknak egyaránt:

I. évfolyam: szeptember 7-én, délután 13—18 óráig;

II. évfolyam: szeptember 8-án, délután 13—16 óráig;

III—IV. évfolyam: szeptember 9-én, délután 13—18 óráig.

A beiratkozás minden hallgató számára kötelező, tekintet nélkül a még halasztott és hátra levő utóvizsgákra.

A halasztott vizsgákat augusztus 24-e és szeptember 5-e között kell letenni.

Utóvizsga-időszak: szeptember 1-től 20-ig.

Ezúton is felhívjuk hallgatóink figyelmét, hogy az ösztöndíj megállapításához szükséges okmányokat legkésőbb

szeptember 1-ig juttassák el a dékánj hivatalokba.

Ösztöndíjak és szociális díjak megállapítására szeptember 9-én kerül sor.

Ösztöndíj-fizetés: II., III. és IV. éves hallgatóknak: szeptember 11.

A menzajegyek szeptember 7-én vehetők át.

Új szak is indul az egyetemen, a tavaly beindított „B” tanár-szak mellett az általános karon:

az „A”-szak, melynek feladata politikai gazdaságtani, jogi és gazdaságföldrajzi tanárképzés lesz. Mindenkit érintő új tárgy a Tudományos szocializmus,

mely a III. évfolyam számára három féléves, a IV. évfolyamon két féléves tárgy — heti két órai előadás és szeminárium formájában.

Egyes szakokon is bevezetnek új tárgyakat, így például a belkereskedelmi szak IV. évfolyamán egy féléves tárgy lesz a

Felvásárló kereskedelem egyes kérdései.

Mint érdekességet megemlíthetjük, hogy az első évfolyam külker. szakán néhány hallgató második nyelvként felveheti a kínai vagy arab nyelvet is.

Új alternatív tárgyak is indulnak, például a IV. éves külker. szakosok részére műszaki árkalkulációval, s a külkereskedelempedagógia tantervének gazdaságosságának

kérdésével foglalkozó alternatív szemináriumokat terveznek.

Egyébként az alternatív szemináriumok terén némi változásra lehetünk elkészülve: ezek számát szűkíteni fogják, ellenben a kötelező szemináriumokat bővítik. Második évfolyamon a

Dialektikus és történelmi materializmus

szemináriumok számát bővítik, de alternatív szeminárium ezen az évfolyamon nem lesz.

Erdekesség még, hogy a matematikai oktatás kiszélesítése érdekében lehetővé teszik a másodéves hallgatóknak, szakra való tekintet nélkül, hogy akik ehhez kedvet éreznek, több matematikát tanulhassanak.

Kettőszáznyolcvanegy hallgatót vettek fel

A felvételi vizsgákról már előző számunkban tájékoztattuk olvasóinkat. Most megkérdeztük Bujnáné elvtársnőt, az Általános Kar dékánját, hogy mi lett a sorsa a 680 pályázónak, akik egyetemünk-re szerettek volna felvételt nyerni.

— 281 hallgatót vettünk fel az 1959—60 tanévre az egyetem nappali tagozatára, s a fellebbezések folyamán még 12 fővel bővítettük ezt a létszámot. A továbbiakban még a minisztérium döntése alapján várható a létszám csekély emelése.

A felvett hallgatók kb. 65

százaléka munkás és paraszt származású, s döntő többségükben kitűnő, jó és jeles eredménnyel érettségiztek.

Idén a Kereskedelmi és Általános Karra vettük fel a legtöbb hallgatót.

A külkereskedelmi szakra 68 hallgató nyert felvételt — ezek majdnem kivétel nélkül kitűnő és jeles rendűek, munkás és paraszt származásúak.

Pótfelvétel az egyetemen nem lesz, sőt a legjobb eredményt elért, de helyszíre miatt fel nem vett pályázók az egyetem más egyetemek felé irányítja.

Idén a Kereskedelmi és Általános Karra vettük fel a legtöbb hallgatót.

A külkereskedelmi szakra 68 hallgató nyert felvételt — ezek majdnem kivétel nélkül kitűnő és jeles rendűek, munkás és paraszt származásúak.

Pótfelvétel az egyetemen nem lesz, sőt a legjobb eredményt elért, de helyszíre miatt fel nem vett pályázók az egyetem más egyetemek felé irányítja.

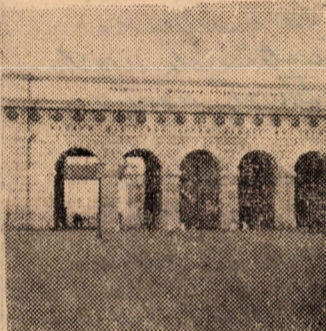

A bécsi Parlament.

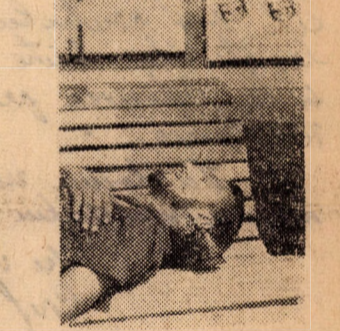

A ghanai népi együttes.

Mire jó a cipő?

A Burg bejárata.

Egy venezuelai fiatal déli álmát teszi kényelmesebbé.

Nagytakarítás

Ki tudja megmondani hány ajtó, ablak van az egyetemen? Nincs jelentkező? Gondnokunk, Igaz bácsi, ha álmából verik fel, akkor is fújja az adatokat: van 370 tanterem, 817 ajtó, 676 ablak és 29 000 négyzetméter alapterület. Ezt mind takarítani, tisztítani kell. Raporunkban ezek az adatok a legfontosabbak, ezek bizonyítják, hogy milyen megfeszített munkát végeztek az egyetem takarítói, a karbantartók, hogy őszen minden rendesen, tisztán várjon bennünket.

A takarítás már véget ért. Először lemosták az ajtókat, csempéket, felmosták a köveket, a parkettákat, beeresztették és kifélték. A napokban jön az ablaktisztító vállalat és kifényesíti egyetemünk „szemeit”. Barlovszki asztalos bácsi újra lakkozta az előadótermek meggyesíni faburkolatait. Slágmüller elvtárs pedig mindenütt kicserélte az ülések gumiütközőit, hogy ne csattogjanak. Sajnos a hallgatók év közben

lefeszegetik ezeket a gumi ütközőket és ezzel dobálóznak.

A szeminárium helyiségekben kijavították az asztalokat, székeket, újra mázolták az iskolatáblákat. Elvégezték a javítást a kazánházban és 45 vagon szemet lehoradtak a pincébe. A tűzrendészeti felszereléseket is kiegészítették, vettek 10 db porralöltőt és a tűzcsapokra kapcsolót szereltek fel, amelyekre azonnal rá lehet erősíteni a csöveket.

A nagytakarításban lelkiismeretesen részt vett a 48 takarítónő, még a betegek is. Így például Kasszó néni és Kazimityné is bejöttek betegágyukból és segítettek a többieknek. Véleményünk szerint az egyetem vezetőség, vagy szakszervezeti bizottsága kiegészíthette volna lelkiismeretes munkájukat azzal, hogy parkettkeféltől juttat a nagytakarítás megkönnyítéséhez.

Ősszel minden tisztán és rendesen várja a hallgatókat, kérjük kíméljük meg ezt a rendet és tisztaságot.

Nagyon furcsa lesz otthon...

Az elmúlt héten a pesti járókelők naponta nagy csődületet láthattak a Rákóczi út 5. szám alatti diákszálló körül — a kíváncsi pesti emberek tömege vette körül a világ minden tájáról a VIT után hazánkba érkezett külföldi vendégeket. Különösen a népviseletbe öltözött néger és indiai fiataloknak volt nagy sikerük.

Százhetven fiatal látott vendégül a KISZ egy hétre. Brazil, argentin, venezuelai, kubai, francia, ghanai, nepali, iraki, algériai, skót, indiai, indonéz és nigériai fiatalok.

Mi is meglátogattuk a kedves külföldi vendégeket, hogy olvasóinkat tájékoztathassuk életükről, kilátásaikról, budapesti benyomásaikról.

A diákszálló második emeletén brazil fiatalokkal találkoztunk, akikkel francia és an-

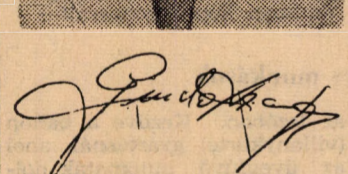
gyelven próbáltunk beszédebe elegyedni — s nem is sikertelenül.

Elmondták, hogy a VIT csodálatos élményt jelentett számukra — a béke és barátság gyönyörű tünete volt.

Nagyon furcsa lesz otthon — mondta egy bahiai újság-

Paulo Gil Soares, bahiai újságíró.

szöveg: brazil filmrendező asszisztens

országok fiataljaival folytatott beszélgetéseimről a demokratikus országok életéről, a kommunista nagyszerű tetteiről, s a békeszerető ifjúság harcoss tüntetéséről a VIT-ről.

A brazil ifjúság helyzetéről érdeklődve, csak szomorúan legyintenek, s egyetlen szóval fejezik ki elkeseredettségüket: reménytelen.

Braziliában kevés egyetemista van, sokba kerül az egyetem, s a brazil fiataloknak dolgozniuk kell.

Filmrendező asszisztens fiatal barátunk elmesélte, hogy ő most csehszlovák kormány vendégeként 4 évig a prágai akadémián fog tanulni, s ezért nagyon hálás a Csehszlovák Népköztársaságnak.

IRÁNY VARSÓ!

Ilyen utazást még nem látam! Azt hinné az ember, hogy gyakorlott külkereskedelmi utazókkal áll szemben — s akkor jobban körülnéz — és mit lát? Két 21 éves csitri lány, egy ugyanilyen idős fiú, s egy alig néhány évvel idősebb tanársegéd áll a Keleti pályaudvar peronján, kényelmes társalgásba merülve hozzátartozóival — mintha éppen csak a város másik végébe indulnának.

Pedig a vonat Lengyelországba indul. És a kényelmes hálókocsi utasai — Németh Juci, Holló Gabi, Gál Józka és vezetőjük, Wiesel Iván, a külkereskedelmi tanársegédje, Varsóba utaznak termelési gyakorlatra!

Két napot Bratislavában vagy Brnmben töltöttek, s csak azután folytatják útjukat Lengyelország felé.

Egy hetet a lengyel tengerparton töltöttek, Gdyniában és Gdanskban, ahol a szállítmányozás tanulmányozása lesz feladatuk, amely számunkra, magyarokra különösen nagy jelentőségű, miután exportforgalmunk nagy része ezeken a kikötőkön keresztül bonyolódik le.

Azután 3 hét Varsóban — Gál Józka elektromos cikkeivel foglalkozó külkereskedelmi vállalatnál dolgozik, Holló Gabi az ásványi nyersanyagok külkereskedelmével foglalkozik majd, míg Németh Juci a kémiai anyagok exportját tanulmányozza.

S mindazt, amit tanulnak, egy-egy szép dolgozatban összefoglalják, mely egyaránt hasznos lesz a maguk, s minden külkeres számára.

Visszafelé Brnmben is eltöltöttek, s 2—3 napot fognak eltölteni itt, hogy megtekinthessék a brnmi ipari vásárt.

Nevetve mesélik, hogy a lengyel nyelvvel kapcsolatos kezdeti nehézségeken már túl vannak. Ma egy lengyel átutazó kereskedelmi küldöttséget kalauzoltak Budapesten — s meglepően könnyen megértették egymást oroszul, franciául — s úgy látszik, nem lesz semmi probléma — sem a megértés, sem a baráti kapcsolatok terén.

Mikor a vonat moogni kezd, fellelegzenek, s miközben integetnek az itthonmaradtaknak, boldogan veszik tudomásul, hogy valóban igaz — Lengyelországba indulnak?

S a kezdeti nehézségek után, mikor még nagyon kétségbe volt egész elmerültek, most hálisan gondolnak mindazokra, akik lehetővé tették számukra ezt az utazást, az egyetem vezetőségére, a külkereskedelmi tanszékre, s azt, hogy ilyen körülmények között, kénytelenesen, igazam mentesen, a legtökéletesebb szervezéssel, s gazdag és érdekes programmal indulhatnak, — az végsősoron jókedélyű és kellemes, baráti hangulatot teremtő vezetőjük, Wiesel Iván elvtárs érdeme.

A vonat már kifutott a pályaudvarról, de a kedves, vidám, négytagú társaság még mindig integet.

Reméljük, hogy 1 hónap elteltével sok szép emlékről számolnak majd be, s biztosak vagyunk, hogy elismerést és megbecsülést fognak szerezni a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem

a Fekete-tenger partján

Három évvel ezelőtt — 1956-ban — született meg az a gondolat, hogy a budapesti Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem és a bukaresti V. I. Lenin Közgazdasági Egyetem oktatói és dolgozói, kölcsönösen meglátogatták egymást, hogy megismerkedjenek a két egyetem életével, valamint Románia és Magyarország nevezetességeivel. Többeszi próbálkozás után az idén sikerrel zárult az előkészítésben résztvevő elvtársak munkája.

1959. július 14-én egyetemünk 30 főből álló csoportja — oktatók és dolgozók — három hetes üdülésre a Román Népköztársaságba utazott. A csoport tagjai 3 napig tartózkodtak Bukarestben, egy napig Snagovban,

egy hétig a Fekete-tenger partján, (Nasile-Roaita, Constantca, Eforia, Mamaia), hat napig Sinaián és egy napig Sziláinvárosban.

Romániai tartózkodásunk idején sok szép látunk, sok jót tapasztaltunk, melyről a lap hasábjain még beszámolunk. Utunk során mindenhol jól éreztük magunkat. Románia szép fővárosában, a bukaresti testvéregyemen, a gyönyörű tengerparton és a Bucsecs-hécein eltöltött napok valamenynyünk számára életre szóló élményt adtak.

Az alkotásokban természeti szépségekben gazdag Román Népköztársaság megismerésén túl, igen mély benyomást tett ránk az a vendégszeretet amellyel bennün-

ket mindenhol fogadtak és körülvettek. Baráti, testvéri országban jártunk és úgy éreztük magunkat, mint itt-hon.

A bukaresti egyetemmel történt megismerkedés, valamint a romániai tartózkodásunk alatt létrejött személyes, baráti kapcsolatok alapját képezik annak, hogy a két egyetem között a jövőben szoros barátság és együttműködés alakuljon ki.

Román elvtársaink és barátaink jó előkészítő munkája, áldozatkészsége nagyban hozzájárult ahhoz, hogy kellemesen éreztük magunkat. Munkájukért, áldozatkészségükért ezúton is köszönetet mondunk.

BALLAI LÁSZLÓ

Román barátaink nálunk

Csereakció keretében három héti 29-en nyaralnak nálunk a bukaresti V. I. Lenin Közgazdaságtudományi Egyetemtől. A vendégeket megnézték Budapestet, jártak Parádán, s az utolsó hetet a Balatonnál töltötték. Alkalmunk volt néhány percig beszélgetni Pu-

kereskedelelem-áruismeret. A délelőtti órák kivül levelező szaktanulmányi csoportja is van, sőt, esti tanfolyam is lesz, hogy megkönnyítsék a munkásokaderek képzését.

Ismertették, hogy náluk már 2 éve a vállalatok és a népi tanácsok küldik ösztön-

tesnek 50 százaléka. Az egyetemnek hét diákokon van, a hallgatók fele ott lakik. Barátaink elmondották, hogy a közgazdászok és más értelmiségiek (pl. mérnökök, orvosok stb.) fizetése között ma már alig érezhető a különbség, ez azt jelenti, hogy szükségesnek érezték a közgazdászok munkáját.

Magyarországi élményeiről elmondták, nagyon örültek, hogy találkoztak a náluk járt tanárokkal, a kedves fogadtatásnak és a figyelmes vendégszeretettel.

Megkértük a delegáció vezetőjét, hogy néhány sorban üzenjen egyetemünk hallgatóinak:

A bukaresti „V. I. Lenin” Intézet tanári karának a Magyar Népköztársaságban szabadságot töltő csoportja elvtársi üdvözlését küldi a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem diákjainak, tanári karának és az egyetem minden dolgozójának.

Meg vagyunk győződve arról, hogy az ez évben megtörtént kölcsönös látogatások a két egyetem közötti kapcsolatokat fogják mélyíteni, s erősíteni fogják a román-magyar barátságot.

A küszöbön álló egyetemi évben sok sikert kívánunk.

A csoport nevében:

V. PUCHITA
adjunktus

Egyben megragadjuk az alkalmat, és szeretettel búcsúzzunk román barátainktól és engedjük meg, hogy augusztus 23-a, alkotmányuk ünnepe alkalmából szívből jövő jókívánságainkat fejezzük ki.

Termelési gyakorlaton az Egyesült Izzóban

Az Egyesült Izzó újpesti gyártelepén 10 000 dolgozó keresi kenyereit. A tízezer közül hétezer nő, s a hétezer nő átlagos életkora 20 év körül van. Mikor ezt megtudták, ismerőseim, rögtön rámtámadtak: Most már tudjuk, miért kérted, hogy nyári gyakorlatodat a távoli Újpest nagy hírű vállalatánál töltsd. De én méltán mondhatom az ugratóknak, hogy eme szép kilátásokon kívül is találtam igen sok érdekességet az Izzóban, melyek miatt nem bántam meg a választást.

Az egyesült Izzó egyike azon nagy termelő üzemeknek, melyek 1957-ben visszakapták az önálló exportjogot, vagyis exportforgalmukat saját külkereskedelmi vállalatukon keresztül bonyolították, következésképpen a Kүүлкер. Vállalat együtt van a termelő üzemmel helyileg is. Ez volt az ok, mely miatt érdeklődésem az Izzó felé fordult: hogyan működik egy ilyen nagy gyár önálló külkereskedeleme, milyen előnyei, nehézségei vannak ennek a rendszernek stb.

Ott kellett kezdenem hogy megtanultam: az Egyesült Izzó cikklei (izzólámpa, rádiócső, fénycső, vákuum-technikai gépek stb.) Tungram-márkával futnak a világpiacon, hogy ez

a márka a legrégebben bejegyzett és máig is létező világmárkánk pont most 50 éves és hogy, sajnos, Magyarországon párját ritkítja (sajnos azért, mert a márkavédelmet az utóbbi években nem tartották fontosnak nálunk). Megtudtam, hogy a márka jó hírnevének fenntartására és erősítésére kb. évi kétnyomhatszöt forint fordítanak, öt világrészletven országában ismerik és

Fehérköpenyes munkások

Igen érdekesek és megkapók közvetlen élményeim, melyeket általában az Izzóról szereztem. Megnéztem a gyárat, követtem a gyártás menetét, elejétől a végéig (mellest két napot vett igénybe) és meglepett, hogy annak ellenére, hogy régen telepített gyár, mennyire modern, tág és ésszerűen elrendezett. Dolgozói majdnem mindenütt fehér köpenyben dolgoznak, s a munkát amennyire lehetséges a legnagyobb mértékben megkönnyítették számukra. Néhány területen bizony nagy szükség van erre, hiszen az átlagos hőmérséklet 40–50 C fok körül van, melyet ventilátorokkal és jégbehűtött asványvizzel igyekeznek enyhíteni.

Az izzólámpa-gyártás talán a legalkalmasabb az automatizálásra és ezt ki is használják

vásárolják rendszeresen a Made in Hungary izzókat, rádiócsöveket. Világos és meggyőző volt az a tény, hogy egy ilyen profilú és nagy teljesítményű gyár, mint az Izzó, sokkal jobban el tudja látni exportját, mind volumenben, mind a szállítási időpontok betartásában, amióta önálló exportjoggal rendelkezik, mióta a gyártás és a kivitel a legszorosabban képes kooperálni.

az Izzóban. Kezdve a ballon (villanykörte) gyártásnál, ahol az üvegfúvó automaták dolgoznak.

A gyár kapuján két órákor kezdődik a dolgozók kiáramlása. Mikor először figyeltem ezt a szorgalmas képet, az volt az érzésem, hogy a zászlós, virágos kapu egy strand bejárata és a csinos nylonruhás, szépen fésült, kimosdott lányok és inges, zakós férfiak nem munkából jönnek, hisz munkaruhát egyáltalán nem látni. A munka belül maradt a műhelyen, a gépek olaja a mosdóban, a munkaruha a szekrényben, s velük együtt a fátárság is. A gyár mellett levő parkírozóhelyről egymás után futnak ki a robogók, motorok és autók, melyeken nem részvényesek vagy igazgatók, hanem egyszerű dolgozók mennek strandra, színházba, haza.

Nyiri Károly

A modern közgazdasági kutatás nélkülözhetetlen segédeszköze a matematika

A bonyolult termelési folyamatok tervezése pontos és igen gyakran bonyolult számításokat igényel. Ezek nélkül ugyanis az operatív vezetés által hozott intézkedések nem lehetnek kellően megalapozottak. A közgazdász ma már nem támaszkodhat munkájában csupán saját elgondolásra és gyakorlati tapasztalataira. A jelenlegi időszak egyik aktuális kérdése, hogy a közgazdaságtanban egyre szélesebb körben alkalmazzuk az új számolási technika felhasználásával — a matematikát.

A modellek és a matematika

A közgazdasági számítások egyik fontos területe: a közgazdasági modellek készítése (a gazdaság egészében vagy adott területén meghatározott időszakban alkalmazott) igazgatási, tervezési, gazdaság-szervezési módszerek variánsai); e modellek összevetése a tényleges közgazdasági folyamatokkal és e folyamatok alapján a közgazdasági modellek statisztikai ellenőrzése. A közgazdasági modellekben az összefüggéseket és a kapcsolatokat matematikailag fejezzük ki, és ugyancsak matematikailag ábrázoljuk azokat a gazdasági jelenségeket, amelyek állandó vagy ideiglenes hatást gyakorolnak a modell lényeges elemeire.

A modellek készítése nagy előnye, hogy a közgazdasági összefüggések rendszerét több változatban is elkészíthetjük. A modellvariánsok elkészítését elsősorban az teszi lehetővé, hogy viszonylag rövid idő alatt, a nagytömegű számításokat elektronikus számológépeken végezhetjük el.

A közgazdasági modellek készítése végső sorban kettős célt szolgál: 1. A modellek a gazdasági törvények érvényesülését kapcsolatos folyamatok ábrázolására szolgálhatnak, mint ahogy az újratemelés elemelt ábrájának jellemzésére algebrai egyenletek szolgáltak Marxnál. 2. A gyakorlati feltevésekre és számításokra alapozott modellek konkrét gazdaságvezetési problémák megoldásában játszanak szerepet. Ezek a kísérleti kutatások azonban csak abban az esetben alkalmazhatók, ha már elméle-

„ROSEMARIE”

A szép, szőke Rosemarie bátyjával együtt járja Frankfurt házait harmonikával. Egy alkalommal egy hotel udvarán muzsikálnak. A zene az ablakhoz csalsa Bruster vezérigazgatót. Nagyon megtetszett neki a leány. Papírgalacsint készített, melyen ez állt: várni fogom a hotel előtt a 220-as Mercedesben. Rosemarie tévedésből egy másik kocsihoz ült, melynek tulajdonosa Hartog volt. Ő sem veti meg a szép nőket. Rosemarie elviszi egy éjjeli mulatóhelyre. Látja, hogy a leány igen kopott. Felöltözteti és lakást is bérel számára. Rosemarie közben megismerkedik egy szimpatikus francia férfival, akivel mind többet és többet találkoznak. Új szeretője beavatja titkos ügyeibe és elmondja neki, hogy ő azért jött Frankfurtba, hogy a szigetelő-kartell titkos ügyeit bonyolítsa. Fribert Rosemarietől kért segítséget munkájához.

A lány szépen berendezett lakásában egymást váltják az urak. Sok titkot elmondandó neki. A magnetofon viszont mindent rögzít, így a kartell titkait Fribert alaposan megismerheti.

Az iparmágnások elhatározzák, hogy megszerzik a magnetofon-szalagot. Hartog az, aki először beszél Rosemarieval és kéri, hogy segítse őt hozzá a szalag megszerzéséhez. A lány azzal a köztudott ígérettel, hogy Hartog váljon el feleségétől és vegye őt el. Az iparmágnások sem hátrálnak, ők is bosszút forralnak Rosemarieval szemben. Elhatározzák, hogy megölik a leányt, hogy üzelmüket tovább folytathassák.

Az új matematikai fogalmak és az új matematikai módszerek a korszerű nagyipari termelés követelményeinek hatására alakultak ki. Az irányítás és a termelés automatizálásának bonyolult problémái, az ebből fakadó műszaki és gazdasági jellegű kérdések elengedhetetlenül szükségessé teszik a matematikai módszerek szélesebb körű alkalmazását. Ezek a bonyolult közgazdasági számítások ma már az elektrotechnika, az elektronikus számológépek segítségével elvégezhetők.

mazásának csak alárendelt, másodlagos szerepe van a közgazdaságtudományban, mintegy „kiszolgálja a tudományt”. Ez azonban távolról sem csökkent a matematika szerepét — különösen most, az elektronika századának küszöbén.

Közgazdászaink egy része azonban még ma is szkeptikusan fogad minden olyan javaslatot vagy törekvést, amely a matematikai módszerek alkalmazására vonatkozik a közgazdaságtudományban. Ennek a szkeptícizmusként igen sokszor az az alapja, hogy közgazdászaink járatlanok a matematikában.

A matematikai módszerek alkalmazása a közgazdaságtudományban azért sem kielégítő, mert a matematikusok zömében nehezen találja meg azokat a módszereket, amelyek segítségével a közgazdászokkal megismertethetnék a felsőbb matematikát. Egyes esetekben viszont bonyolult közgazdasági modellek számítását olyan matematikusok végzik, akik a közgazdaságtudományban járatlanok, és így megállapításaik nem elégték ki sem a közgazdasági, sem a gazdaságpolitikai követelményeket.

Paul Lafarge Marxra való visszaemlékezésében írta: „A felső matematikában ő (Marx) dialektikus mozgást látott. Azt tartotta, hogy a tudomány csak akkor érik korszerűvé, amikor a matematikát sikerült alkalmaznia.

Tervezés elektronikus gépekkel

Már szólottunk az elektronikus gépek szerepéről a közgazdasági számítások (a modellezés) elvégzésében. Ezzel kapcsolatban rá kell mutatnunk arra, hogy a népgazdasági tervezés gyakorlata a legtöbb esetben egy sor egyenlet-rendszer kiszámítását követeli meg. Eddigi gyakorlatunkban azonban majdnem kizárólagosan csak egy csoportosításra korlátozódtunk, és így az összefüggéseket csak egy bizonyos — és meglehetősen korlátozott — körét láthattuk. Az ilyen csoportosításoknak az alapján legfeljebb arról dönthetünk, hogy az összefüggések között egyenes vagy fordított kapcsolatokról van-e szó.

A kölcsönös függőség láncolatára azonban lényegében ismeretlen maradt a tervezők előtt. A korszerű számítási technika, az elektronikus számítógépek azonban rövid idő alatt is a népgazdasági összefüggések számos változatát és láncolatát dolgozhatják ki. Igen érdekesek a hasonló célokra szolgáló „LION” típusú angol elektronikus számítógépeken végzett számítások. Ezen a gépen arra vonatkozó adatokat dolgoznak fel, hogy az elmúlt héten mely áru iránt mutatkozott a legnagyobb és a legkisebb kereslet. Ezeknek az adatoknak az alapján a gép kiszámítja a következő hét keresletének valószínűségét. Ennek alapján történik az áruk kiszállítása a cég üzletébe.

A matematikai módszereket ma már a Szovjetunióban is egyre kiterjedtebben alkalmazzák. Ennek egyik közismert területe a lineáris programozás, amelyen egész sor operatív tervezési feladat meghatározását értjük, amelyek azzal kapcsolatosak, hogy a várható eredményeket minimális ráfordításokkal érjük el, olyan úton, hogy a ráfordításokat meghatározó tényezőket a legracionálisabban választjuk ki. A lineáris programozás tehát nagy gyakorlatot tesz fontos gyakorlati — elsősorban vállalatvezetési — kérdések eldöntésében.

Új távlatok

A gazdasági élet területén nap mint nap találkozunk olyan problémákkal, amelyek megoldása szinte lehetetlen matematikai módszerek alkalmazása nélkül. Elsősorban gyakorlati gazdaságvezetési problémákról van szó. A munka termelékenységével kapcsolatos kutatások például akár az üzemekben, akár

egy-egy népgazdasági ágakban, vagy a népgazdaság egészében sem lehetségesek megbízható módon, matematikai módszerek alkalmazása nélkül. Az elektronikus számítógépek alkalmazása ezen a területen is új távlatokat nyit: megteremtette a lehetőséget a társadalmi újratemelés költségeinek kiszámítására (legalábbis egyszerűsített modellek példáján). Ennek a problémának a megoldása egyidejűleg azt is jelenti, hogy mérni tudjuk a munka társadalmi termelékenységének a változását is.

1. A matematikai módszerek és a modellek alkalmazása természetesen elsősorban a népgazdasági tervezésben jelentős, mert a modellek visszatükrözik a népgazdaság ágazati kapcsolatait, és az így készített távlati tervek és perspektivikus számítások már a lehetséges összefüggéseket igen nagy számát tartalmazzák.

2. Az ágazati modellek matematikailag kifejezik az ágazatok közötti kooperációt és a vállalatok termelési kapcsolatát. Az ilyen módon kidolgozott ágazati mérlegek lehetővé teszik a beruházások optimális variánsainak megállapítására.

3. Az ágazati modellek alapul szolgálhatnak a belső üzemi számítások elvégzésére is. Az ilyen belső üzemi modell azt eredményezheti, hogy a termelés jelenlegi szervezésének és irányításának hiányosságai közül a legfontosabbakat megnevezhetjük és megkeressük.

4. Az üzemi modellezést olyan matematikai számítások is kiegészítetik, amelyek az egyes műveletek legjobb variánsának a megkeresését szolgálja.

Nem szabad szem elől téveszteni azonban, hogy valamenyen esetben a matematika alkalmazásánál csak arról van szó, hogy segédletként alkalmazzuk és végső soron nem helyettesíthetik a közgazdasági gazdaságpolitikai megfontolásokon alapuló döntéseket, hiszen a matematika a gazdasági folyamatok rendszerében — sem a tervezésben, sem a gazdaság-szervezésben — nem tölti be a mechanizmus szerepét. A matematika tehát csupán segítséget — de nélkülözhetetlen segítséget — nyújt a közgazdasági analízisek elvégzéséhez.

P. MASZLOV,
(A Voproszi Ekonomiki 1959. 5. számából.)

Mieink között a Hanságban

Ismét Németországban vagyunk. Levelemben először szeretnénk megegyezően megköszönni a hazatérőknek eltöltött kellemes heteket. Köszönettel tartozunk az oktatóknak, akik megszervezték ott-tartózkodásunkat s tolmácsoljuk köszönetünket azoknak a diákoknak is, akik a vizsgák ellenére előkészítették nekünk mindent (szerencsére már azok befejeződtek, nem?!), s mindig készek voltak arra, hogy tolmácsoljanak, s minket kísérjenek. Szívélyes köszönetünket küldjük Varga Gábor, Sárközi Sándor és Huszár Ernő elvtársaknak és Önöknek, mindnyájuknak. Nem utolsó sorban szeretnénk köszönetet mondani a konyhai dolgozóknak, akik a mozgékony kiszolgálással, a diákokthoz dolgozóknak, hogy gondoskodásukkal Magyarország tartózkodásunkat oly kellemessé tették. Ugy gondolom, nem kell erre már több szót vesztegetnem, a sok köszönetből láthatjátok, hogy nekünk minden nagyon-nagyon tetszett nálatok.

Persze, az nem volt mindig így, hogy a mi népeink fiataljai egymásbarmátra találta, de tudjuk, hogy az esztelen múlt többé soha nem tér vissza, erről a szabad német és haladó magyar ifjúság gondoskodni fog.

Reméljük, hogy a Ti delegációtok ugyanezekkel az észrevételekkel fog majd hazatérni Berlinből.

Mit mondunk magyarországi benyomásainkról? Hogy sok új barátot találunk, akiketől a búcsú nagyon nehéz volt s tudjátok, hogy először meg kellett szokni a paprikát és a jó erős feketekávé, vagy talán azt, hogy milyen különös, hogy a magyar lányok az utcán is cigarettáznak (ez Berlinben lehetetlen).

Igazán említésre méltó a nagy magyar vendégszeretet! Tudjátok, hogy diákjaink különböző külkereskedelmi vállalatoknál dolgoznak s ezzel a jól előkészített módszerrel jó gyakorlatot szereztek, azonban az idő, sajnos kevés volt! De ez nem rajtatok múlt! Ezeknél a vállalatoknál velünk olyan barátságosan foglalkoztak, hogy önkénytelenül Németországra kellett gondolnunk és ez az összehasonlítás számotokra igen kedvező volt. Sokat tanulhattunk, kívánságainkat a lehetőleg szerint teljesítették és nagyon jó volt, hogy ezekben a hivatásokban a német bürokratizmust egyáltalán nem érezhettük. (Én nem akarok saját hazámról rosszat mondani, de ami igaz. Nem?)

Nemcsak az emberek, de a magyar táj is nagyon tetszett. Még Berlinben most is mindenki elragadtatással beszél a Balatonról, és mi mindnyájan kissé szerelmeseink lettünk Budapestbe! Ez a város csodálatosan szép!

Sajnos már nem vagyok Budapesten, nekem dolgoznom kell s a szünidőnek is vége.

Ezzel a szomorú megállapítással és a budapesti pompás napokat igen-igen szívélyesen köszönve, üdvözöl titeket a berliniek nevében a Ti

Hannelore Haase-tok.

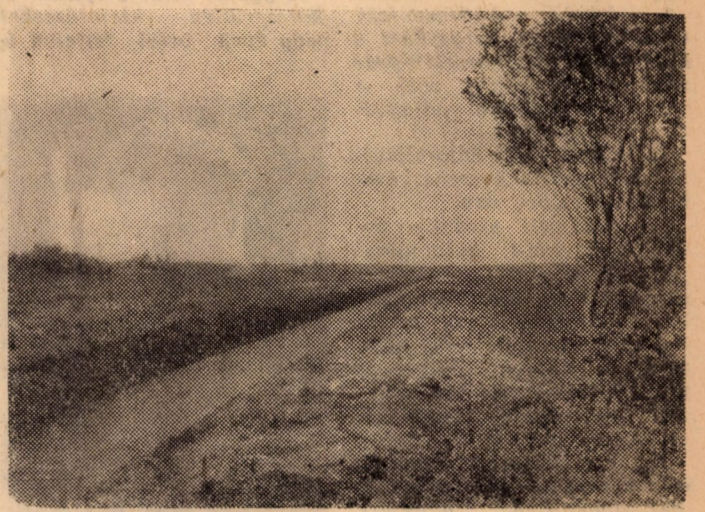
Minden diák, minden évben 10 hónapon keresztül várja. Július, augusztus a pihenés, szórakozás, a felüdülés hónapjai. A szünidő minden napja felbecsülhetetlen értékű a diáknak. És mégis. Voltak sokan diákok, akik a vakáció napjaiból két hetet különböző ifjúsági építő táborokban töltöttek, hogy így is részt kérjenek a szocializmus építésének nehéz, de szép feladatából. Így az ország több vidékén önkéntes ifjúsági építő-táborok létesültek, mint a hansági, tokaji, bodakajtori, badacsonyi stb. Aki vállalta az önkéntes építő-táborokban való részvételt, nem rontotta el vakációját. A munka nem volt könnyű, de a munkaidő beosztása lehetővé tette, hogy a fiatalok a pihenésen kívül szórakozzan és felüdjön.

Nem, igazán nem nehéz megtalálni a fiúkat a Hanságban. Végigszámul az ember a bécsi műúton. Ötven év után kis tábla igazítja útba, ott letér az aszfaltól a makadámra s már látja is csillogni a Horvátkimle Állami Gazdaság víztorony-gömbjét. Áldott földűt következik ezután, mely elől bokorba bújnak az elegáns Mercedesek és csak a terepjárók bírják. A tábor 40 sátra délelőtt üres. Pár lézengő, betegállományos igazít útba bennünket, hogy merre dolgoznak a fiúk. Kanyargós, füves utakon jutunk hozzájuk, s a nehéz kocsinymon helyenként ott csillog a víz, amely rabságban tartja ezt a jó darab földet.

Gyalogtúra — és „profibrigádok”

Pechünk van. Mire kerülő úton a munkahelyre érünk, fél egy, s a fiúk befejezték a munkát. „Toronyiránt” átvágnak a gyepon — s 2—3 kilométeres sétával hazatérnek a táborba.

már voltak 30-an. A közgazdászok teszik ki a tábor derékhatát. Itt vannak mindjárt az első sátor lakói, Horacska József és rohambrigádja — ahogy magukat nevezik. A közgazdászok között ők a legjobbabbak. A tábor 36 brigád-

bepillant egy-egy sátorba. Ott egy fél sáros csizma árválkodik, másutt piszkos kapca, sátorlapok tarkálnak a körletrend sem. Például megvannak a virágágyak, de virágdenfelé felaggatott ruhane-

mük, eldobált papírdarabok sárnak a takarítás után. Nincs sátorrend, de nincs körletrend sem. Például megvannak a virágágyak, de virágdenfelé felaggatott ruhane-

Mire jó a tekintély?

A munkát általában jól bírják, orvosra nem sok szükség van, mert rendszerint csak a tenyerük hólyagosodik fel. Jó a hangulat is, csak néha a „vízelárasztás” miatt veszekedik egyik brigád a másikkal. A szelvényekre osztott csatorna ugyanis lejt, ezért aztán, hogy a talajvíz ne öntse el teljesen a legmélyebb szakaszon dolgozókat, gátakat csinálnak a brigádok között. Viszont vannak olyan csalafinták, akik megunva a vizes munkát, átütik a gát oldalát és ráeresztik a másik brigádra a vizet. Sokszor ez láncszerűen végig lejt az egész csatornán. Van aztán szent-ségelés, rokonok kedves em-

legetése. E szerencsétlenség elkerülése érdekében az egyik brigád mindig a velük dolgozó két tanárségé, Szigeti Endrét és Viniczei Gábert delegálja a veszélyeztetett pontra. Tekintélyükkel megakadályozzák, hogy az előttük dolgozók alatomosan a gáthoz merészljének nyúlni.

A hallgatók nagyon örülnek a két tanárség részvételének. Becsülik őket a kemény munkáért, ugyanakkor azonban gyakran célozgatnak arra, hogy jövőre kiket látnának szívesen hasonló kemény körülmények között, fiatal tanárjaik közül. Nyilván ezt KISZ-taggyűlésen is elmondják majd.

Két fogadás

Kovács Attilaék jó munkáját személyesen a táborvezető állapította meg. Bele is került 10 korsó sörébe. Fogadták a brigáddal, hogy aznap nem lesznek kész a megkezdett szelvényvel. Bár ketten hiányoztak, s kicsit a munkaidőből is rá kellett adni, mégis csak kidobták a földet a fiúk. Délután elégedetten kortyolgatták sörüket. Másféle fogadást is kötöttek a héten. Egyik jó humoráról ismert hallgatónk két korsó sörért végigpillangozta az alig 60—70 cm mélységű csatornarészüket. A fogadást megnyerte, de még a Filmhíradó kérésére sem ismételte meg.

A tábor meglehetősen látogatott. A bokorba bújtatott Mercedesrel a Vízügyi Főigazgatóság emberei érkeztek. Velünk egy napon ott járt még a Népszabadság riportere, Pintér István és a Rádiótól Szepesi György, aki előadást tartott sportkérdésekről.

★

A munka véget ért, hogy ott jártunk, másnap, augusztus 20-án megnyitották a sátorokat. Találkoztak a két tábor, a hanságiak és a horvátkimleiek. Fiaink is hazatértek augusztus 22-én, még két hét kellemes pihenést kívánunk nekik.

BADACSONYBAN

A másik tábor, amelyet meglátogattunk a Balaton partján, Badacsonyan volt. A Léka János önkéntes ifjúsági építő táborban egyetemistákkal, fiúkkal találkoztunk. Mikor a kapun beléptünk, épp egy izgalmas focimeccs fogadott. Kiskapura. A focizók nem úgy néztek ki, mint akiket az egész napi bazalt-fejtés és csákányozás kimerített. Sőt! A focimeccs után pedig irány a Balaton. Ez különben sem okozott különösebb problémát, mert a tábor közvetlenül a Balaton partján, a víz mellett volt.

A munka? Nem volt könnyű. Naponta 6 órán keresztül reggel 6—12-ig bazaltot csákányoztak és lapátoltak a fiúk. De nem bánta senki. Hamar elment a délelőtt és utána jött a kaja (ami a tábor lakói szerint jó és bőséges volt), a fürdés és szórakozás. Abban itt sem volt hiány. Mikor ott jártunk, épp a KISZ Központi

Művészegyüttes egyetemi ének-kara adott műsort, VIT élménybeszámolóval egybekötve. De járt itt a Munkásörtség férfikara is, és sok más egyéb rendezvény volt. A jó borért sem kellett messze menni. Tízperces séta után a hegyoldalban a szőlősgazda szemünk látására szivta ki lopótökkel a hordóból a finom olasz rizlinget, kéknyelűt, vagy szürkebarátot. A jó vacsora után jól esett a pohár bor.

Nem csoda tehát, ha a fiúk igen-igen jól érezték magukat. Egyesek szerint ez a tábor jobb mint akármilyen nyaralás. Mert innen megedződve, testileg felfrissülve megy haza mindenki.

Megismerik, és megtanulják becsülni a fizikai munkát és ennek eredményeképpen saját munkájukat, a tanulást is komolyabban, érettebben végzik. Ez kettős haszon. Hasznos az országnak és hasznos nekik is.

Alig várják már, hogy tele legyen a csajka s utána a nem éppen kicsinek mondható gyomor.

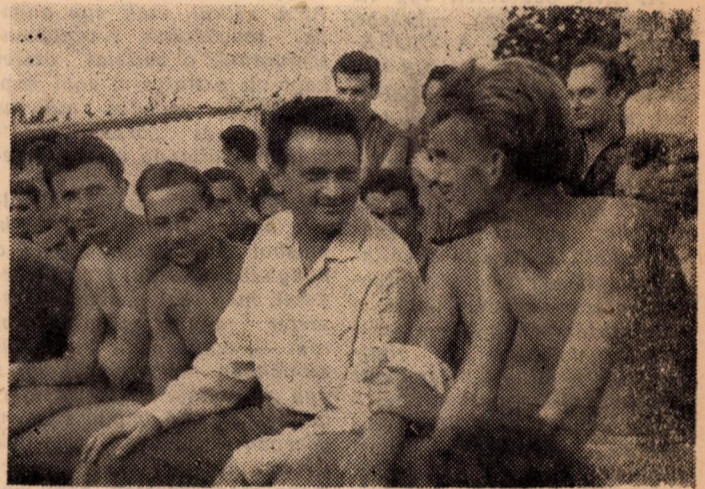
Az idén a horvátkimle munkahely elég messze esik a táborról. Igaz, hogy csak 6 óra a munkaidő, de a gyalogtúra kubikolás előtt és után elég sokat elvon az időből és az erőből.

jának versenyében az ötödik helyet szerezték meg. Átlaguk napi 4,2 köbméter föld kidobása. Néhányan mentegetik, hogy nem ősők a közgazdászok, de vannak „profi brigádok” is a táborban.

Az agrárosok ugyanis egész nyáron nehéz fizikai munkát végeztek a termelési gyakorlaton, így megedződtek. Kidobták az a napi 6—6,5 köbmétert. Jól dolgoznak a közgazdászok — ismerik el a fiúk jó munkáját a tábor vezetői.

Lényeges pillanat következik: ebédosztás. Külön sátorban tisztára mosott csajkák, kanalak várják a táborlakókat. A mai ebéd húsevés, rizzsel, zöldborsó főzelék marhahús feltéttel. Elég izletes, azonban a bányásznormával hirtetett koszt néha kevésnek bizonyul a szokatlan munkát végző fiataloknak. Különösen néhány vacsorát keveselttek.

Ebéd után a KISZ-bizottság, korsó sörrel vendégelte meg csatornaásó fiainkat, így az alumínium sátor, a kátrin előtt állva — félkörbe ülve zajlik a beszélgetés. Ismerkedünk a tábori élettel.

Szepesi György a sportról tartott előadást a Hanságban dolgozó fiataloknak. Utána a fiúk körülvették a rádióriportert, s a vidám beszélgetés, tréfalkozás közepette gyorsan eltelt az idő.

Híradás a lányokról

Bodakajtorban például két-hetes turnusokban közel 200 képzéselátó és egyetemista lány segítette a bodakajtori állami gazdaság munkáját. Gyűmölcsöt szedtek. A napi munkaidő reggel 7-től du. 1-ig tartott. A munka nem volt nehéz. Ugyan ki ne szeretné a finom, ropogós meggyet vagy barackot. Mikor ott jártunk, éppen a meggy érett és a lányok azt szedték. Miután átestek a rengeteg meggyevés okozta első gyomorrontáson, szaporán ment a munka. A gazdaság vezetői elégedettek voltak. A diákok is jól érezték magukat, mert munka után minden délután és este volt valamilyen szervezett

szórakozási és sport lehetőség. Dr. Kollarik Amália, a tábor vezetője, aki egyetemünk földrajz tanszékén tanárségéd, kalauzolt bennünket a táborban. Minden sátor előtt virág-ágy. A tábor rendezett és tisztá. A sátrak belül tiszták és otthonosak. Tehát minden feltétel adott volt, hogy a fiatalok jól és otthonosan érezzék magukat. Hogy jól érezték magukat, arra bizonyíték a meggy-tes ígér: Jövőre ismét itt leszünk.

EHRENBURG: A KOMMÜNÁR PIPÁJA

Nyolc apró történetből áll a kedvelt szovjet írónak ez a magyarul megjelent kötete. Szép csendes nyári délutánok, vagy hosszú téli esték mesélő hangulatát teremti meg az apró remekművek. A mesélő szájában komótosan füstölög a pipa, de a pipaszó mellett nem anekdoták hangzanak el, nem is Hány János meséi, az egyes füstgomolyokból országok, emberi sorsok villannak elénk.

Mindjárt a kötet elején megdöbben és szívbemarkol a címadó novella, a négy éves francia kislány halála, aki apjához hasonlóan agyagpipát tart a szájában — persze csak szappanbuborékokot fúj rajta — és kommunárnak vallja magát. A forradalomban szerepet játszó kis utcagyerek, Victor Hugó írása, és Delacroix festménye után Ehrenburg szívében is helyet kap.

Háború volt — így kezdődik a második pipa története is. Egy félelmetes éjszakán a „senki földjén” találkozott a provençai szőlőtermelő Pierre és a szőke pomerániai Peter. Felderítésben jártak. ellenségek voltak. Mielőtt meghaltak, közösen szívták az olcsó katonapipát.

A mesélő Ehrenburg újabb pipákat vesz a kezébe, s elvezet Angliába, az igazi pipások, a nyugodt lordok hazájába, Hollandiába a tejfarmra, régi kis bazárba, a svájci Al-

pokba, s még a tengerentúltra is átfüstöl. Történetében egy tehetségtelen, naivsága miatt villamosszékbe került színész-szel is azt mondhatja az utolsó pillanatban: fogjátok meg a pipát, nehogy a füst eltakarja az arcom. Bizony, bizony pipások, nehogy a nagy pillanatokban a füst eltakarja az arcunkat, vagy szemünk elől a világot!

A kommunizmus építésének útján

Sztrumilin akadémikus, az idős szovjet közgazdász-nemzedék egyik legkiválóbbja. Tanulmányában azokat a kérdéseket elemzi, amelyeket az SZKP XXI. kongresszusa, mint a szocializmus a kommunizmusba való átmenet alapkérdéseit vizsgálta.

Külön fejezetben foglalkozik a kommunista társadalom néhány vonásával: a szocializmusból a kommunizmushoz vezető átmenet kérdéseivel; a kolhozrendszer további fejlődésével; az elosztás kommunista elvével.

Eredeti és mély elgondolásokat fejtet meg a kommunizmus vezető út problémáiról, megállapításaiban nem szorítkozik az eddigi ismert meghatározásokhoz.

Minden bizonytal nagy érdeklődéssel forgatják majd ezt a könyvet közgazdászaink.

Jól esik a nagy korsó hideg sör.

A fiúkkal csak benn a táborban sikerült összejáratni. Az egyetemről jelenleg 140-en vannak itt. Előzőleg

— Csak ez a korai felkészés ne lenne,

— panaszzák a feltört tenyerű, leburnult, fűrdőruhás, csizmás, szakállas Robinsonok. Hajnali 4-kor minden nap felharsan a mikrofonban a Rákóczi-induló és a „jó reggelt elvtársak”. Az álmosszékerek közül, többen előszeregettel elhanyagolják a reggeli mosakodást — úgyis sárosak leszünk, ráérünk délelben megmosdani — mondják. A korai felkészés okozza azt is, hogy ebéd után alszanak egy kicsit a fiúk. Este is korán fekszenek, 9-kor Napközben ping-pongznak, ultiznak, újságot olvasnak, esetleg előadást hallgatnak és levelet írnak. A levélíráshoz nincs különösebb kedvük, csak kapni szeretnek. Mikor megkérdeztük, ki kapja a leghosszabb leveleket, többen rosszmájúan nőtlen fiatal tanárségédünkre mutattak.

Egyszer volt filmvetítés, a „Bumm, a katonák”-t játszották. Könyvet nem nagyon ol-

Kár ilyen morcos képet vágni a hideg zuhany alatt.

LÁTOGATÁS HOLLÓHÁZÁN

Június egyik napján a posta két levelet kézbesített. A jelentéktelen kékszínű boríték egy meghívást tartalmazott. A feladó Andrasovszky György végzett közgazdász a hollóházi Porcelán-gyár tervosztály vezetője volt. A meghívást örömmel elfogadtam.

Hollóháza — Sátoraljaújhelytől északra a csehszlovák határ közelében van.

Jó sokat kell utazni — vonaton 265 km-t, autóbuszsal pedig 28 km-t, amíg az ember megérkezik a Porcelán-gyárba. Sátoraljaújhelytől az út hosszú fehér szalagként vezet a magas hegyek között egy festői völgybe ahol két tisztavízű hegyi patak találkozása mellett épült a gyár.

Nagyon kedvesen fogadtak és a közvetlen vendégszerető beszédmódból mindjárt megállapítottam, hogy itt hivatalos interjú csinálni nem szabad. Így az emberekkel való beszélgetés alapján mozaikszerűen voltam kénytelen összeállítani mindazt amit a gyár történetéről és dolgozóiról hallottam.

1832-ben épült fel a gyár és magánkézben volt egészen az államostásig. A fennállás kezdetétől 1949-ig köedényeket gyártottak 1949—54-ig műszaki porcelán gyártásával foglalkoztak. 1955-ben rátertek a háztartási edényáru és díszműáru-készítésre. Ez dióhéjban rövid története a gyárnak.

Két napot töltöttem a gyárban, ahol nagyon komoly munkának voltam a szemtanúja. Az emberek nagyon lelkiismeretes és szépen dol-

goztak. Az is meglepett, hogy igényesek voltak saját magukkal szemben.

A gyárat most átépítik. A korszerűtlen üzemszerkezet négy éven belül teljesen új

dotta, hogy a gyárnak 1944 előtt főiskolát végzett embere nem volt. Most pedig négy mérnök egy közgazdász és három iparművész dolgozik. Azonkívül gondoskodnak a szakmunkás-utánpótlásról is.

Az ott dolgozók nagyon jól keresnek a múlthoz viszonyítva. A környék emberei nagyon szegények voltak, sokszor még a rendes ruházatuk is alig volt meg. Most viszont rossz ruhában nem látni senkit. Soknak van rádiója, motorkerékpárja és ami a legvilágosabban mutatja a fejlődést, a 72 családi ház amit az utóbbi öt évben építettek. Ez évben 10 családi ház készül el, a gyár támogatása mellett.

A gyár kollektív szelleme nagyon jó. Dolgozók minden problémája meghallgatásra talál és ez a kitűnő szellem a termelésben is kitűnően megmutatkozik. Komoly törekvé-

sük, hogy a lakáskultúrával lépést tartsanak, a modern belső díszítés tekintetében, amelyhez az iparművészeti tanács felügyelete már most biztosítja a művészi színvonalat.

Az eltöltött rövid idő kellemes élményeket adott. A festői környezetet nehéz szívvel hagytam ott. Málkor a gyár épületömbje egy forduló után eltűnt a szemem elől, arra gondoltam elégedetten, itt is dolgozik egy közgazdász.

„Utánam az özönvíz!” — En most vakmerő leszek és megkísérlem felfedni e betegségek kórokozóját, tüneteit és hátasait — az ellenméről nem szólok, alkalmazása ugyanis reménytelen lenne — objektív nehézségek vannak — t. i. az, hogy nők voltak, vannak és lesznek a világon, s míg ez így van, addig e járvány fennmarad, s hosszú idő átlagában úgy látszik még fokozódni fog.

„Első és legelterjedtebb betegség az, amit

„DIVAT”

néven emlegetnek hozzá nem értő körökben. Ennek első tünete már a bölcsőben jelentkeznek, illetve a Mózes-korában — mert egy modern csecsemő csak nem fog mély kocsiban óázni?!

Azután az idő múlásával egyre nagyobb igények következnek. Nálunk már 12 éves korban szokás a szűk szoknya használat. Ez rendkívül kedvező viselkedés 12—60 év közötti nőnemű egyéneknek, különösen akkor, ha a szoknya alsó kerülete 30—40 cm között mozog — de a mozgás csak erre korlátozódik, mert az illető hölgyek 5 cm lépés nagyságú tipegését mozgásnak nevezni túlzás volna. Nagyon szomorú, hogy az iskolában tornaórán nem tanítják a szűk szoknyában való közlekedés tudományát. Rendkívül érdekes lenne megtudni, melyik az a legkecsesebb és legegyszerűbb mozdulat, amelynek segítségével ilyen szoknyában fel lehet szállni az autóbuszra. Mert eddigi tapasztalat szerint, ehhez a művelethez toló és húzó segédeszközök szükségesek, melyek nagy része ismeretlen férfiaktól ered — akik érdekes, mindig készségesen állnak rendelkezésre. Vajon miért?

Még szebb és divatosabb, ha az ókorból ismert kothirunus egészíti ki ezt a rendkívül bájos öltözetet. Ennek modern változata, a 10—12 cm magaságú, gombostűfej nagyságú sarokkal járul hozzá a hölgyek töltettségének kiegyensúlyozásához. Különös előnye, hogy hamar lökremegye, miután készítői számolnak a divat gyors változásával.

Ujabb időkben a női divat bűvárai rádöbbentek arra, hogy a hölgyek lábát felesleges annyira bődorabbal elrejtetni, s hogy a papucs nagyon kényelmes viselet. Ezért egyre több papucsos nő látható Budapest utcáin, s ez megsemmisíti az antagoniztikus ellentmondást a bevásárló háziasszonyok és a bálba készülő divatdíszítők között. Ez is egy szempont!

Nyáron divat az alszoknya. Ennek előnye, hogy eltörli a különbséget 50 és 80 kg-os hölgyek között, miután ezekben a legvékonyabb kislány is nem megvetendő csipkekerülettel rendelkezik. Előnye még, hogy jó meleg és a nyári fagyban kitűnően használható.

Nagyon elegáns, ha a széle kilóg, mert így mindenki tudomást szerezhet létezéséről — s a legrosszabb indulatú barátón is irigységgel állapíthatja meg, hogy a másiknak már ez is van, pedig, hogy áll neki! Rémes!

Hölgyeink úgy látszik nagy veszélyben vannak, mert legújabbban vasba öltöznek. Megirigyelték dédnagyanyáink kényelmes és biztonságos öltözékét, az a broncsot vagy kriónlót, már nem emlékszem, akkor hogy hívták. Nagyon kellemes viselet lehet, távol tartja a férfiakat, viszont csökkenti a Fővárosi Nagycirkusz látogatottságát —

ugyanis, aki mulatni akar, csak sétáljon végig a Váci utcán és szemléljen meg egy ilyen kifeszített hálózattal divatosított szoknyában, szépsége teljes tudatában sétáló hölgyet.

Altalában e betegségek fő tünete az, hogy teljes kibontakozásuk barátnők egymás közötti viszonyában jut kifejezésre.

Mert hazugság az, hogy a nők a férfiaknak akarnak tetszeni. Ugyan, ennyire igazán nem becsülik a férfi nemet! A lényeg az, hogy a barátón meg tudja, miszerint a ruha a Váci utcából való, a cipő olasz, az alszoknya amerikai, a táskák holland, a kesztyű kamcsatkai s a kalap ó. drágnó, szóra sem érdemes, az egyik kollégám hozta a Kuala-Lumpur-i pampákról. Így az egész hölgy magára tűzheti a Made in Soroksár védjegyet. Így tökéletes az öltözké, a barátnő is sárgul, megvan az öröm s a jól végzett munka tudatában lehet konstatalni, hogy a másikon milyen olcsó, vacak kis papucs cipő volt.

Ezzel kapcsolatban rögtön felmerül a második fő betegség —

a PLETYKA.

Ha a „nő” ismétlést röviden kellene meghatározni, ez lenne a legjellemzőbb: „Nő az, aki szeret másokról beszélni, de rosszat!”

Erre orvosságot keresni reménytelen lenne, mert ha két nő csak két percre találkozik, akkor is két kötetre való tud beszélni — az ismerősökről.

S hogy a májbetegségek olyan elterjedtek nálunk, ennek okát itt kell keresni.

Egyszer volt egy vállalkozó szellemű naiv ember, aki pályázatot hirdetett és nagy jutalmat tűzött ki annak a hölgynek, aki egy hétig senkiről semmi rosszat nem mond. A sok pályázó közül egyetlen akadt, aki méltónak látszott a feltételekhez — de mint utóbb férje elbeszéléséből kiderült — álmában szidta a pályázat kiíróját — így a pályadíj kiadatlan maradt.

S itt meg kell jegyeznem, hogyha eme kiváló női tulajdonság eltűnne a föld kerekéről, általános gyász és szomorúság lenne a férfiak körében is — mert a pletykát hallgatni — ók is nagyon szeretik.

KÜLFÖLDIEK IMÁDATA

Még egy sajátos magyar hölgy-nyavalyáról kell szólnom, ami a magyaros vendégszeretettel van szoros kapcsolatban.

Tudniillik az, hogy a magyar honleányok és honasszonyok különös szeretettel és ragaszkodással viseltetnek a külföldiek iránt.

Egy idegen szó elég az utcán, hogy a magyar nő pózba vágja magát, felvegye elragadó bájosmosolyát, hiányos nyelvtudásával az illető külföldi felé forduljon s késznek mutatkozzék kalauzolására.

Ez a nagylelkűség és előzenyesség igazán megható s a pesti nők olyan önzetlenek! Miért is bántjuk őket? Miért sajnáljuk tőlük azt a kis idegenforgalmat?

S azt hiszem, mindezek után pályázhatom a Jómájúság Érdemrendre, mert én rosszat soha senkiről nem mondok.

Ugye?

Egri Mari

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

Megjelenik kéthetenként

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság

Felelős szerkesztő: Bögre Katalin

Szerkesztőség:

Bp. IX., Dimitrov tér 8. III. 381

Telefon 186—850 (138-as mellék)

Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat

Bp. VIII., Blaha Lujza tér 3

Felelős kiadó: Csollány Ferenc

Nyomatott a Szikra Lapnyomdában

Androsovszky György munka közben.

Lányok, egy percre..

Egy őszinte pillanatban...

Furcsa járvány van nálunk mostanában. Az orvostudomány mai fejlettsége is csődöt mondott ezekkel a kór-ságokkal szemben. S ami a legérdekesebb, senki még csak meg sem próbál védekezni ellenük — úgyis hiába próbálná! A nőkkel mindig baj van — s ezeket a bajokat elemezni még senkinek nem volt bátorsága.

„Utánam az özönvíz!” — En most vakmerő leszek és megkísérlem felfedni e betegségek kórokozóját, tüneteit és hátasait — az ellenméről nem szólok, alkalmazása ugyanis reménytelen lenne — objektív nehézségek vannak — t. i. az, hogy nők voltak, vannak és lesznek a világon, s míg ez így van, addig e járvány fennmarad, s hosszú idő átlagában úgy látszik még fokozódni fog.

Első és legelterjedtebb betegség az, amit

„DIVAT”

néven emlegetnek hozzá nem értő körökben. Ennek első tünete már a bölcsőben jelentkeznek, illetve a Mózes-korában — mert egy modern csecsemő csak nem fog mély kocsiban óázni?!

Azután az idő múlásával egyre nagyobb igények következnek. Nálunk már 12 éves korban szokás a szűk szoknya használat. Ez rendkívül kedvező viselkedés 12—60 év közötti nőnemű egyéneknek, különösen akkor, ha a szoknya alsó kerülete 30—40 cm között mozog — de a mozgás csak erre korlátozódik, mert az illető hölgyek 5 cm lépés nagyságú tipegését mozgásnak nevezni túlzás volna. Nagyon szomorú, hogy az iskolában tornaórán nem tanítják a szűk szoknyában való közlekedés tudományát. Rendkívül érdekes lenne megtudni, melyik az a legkecsesebb és legegyszerűbb mozdulat, amelynek segítségével ilyen szoknyában fel lehet szállni az autóbuszra. Mert eddigi tapasztalat szerint, ehhez a művelethez toló és húzó segédeszközök szükségesek, melyek nagy része ismeretlen férfiaktól ered — akik érdekes, mindig készségesen állnak rendelkezésre. Vajon miért?

Még szebb és divatosabb, ha az ókorból ismert kothirunus egészíti ki ezt a rendkívül bájos öltözetet. Ennek modern változata, a 10—12 cm magaságú, gombostűfej nagyságú sarokkal járul hozzá a hölgyek töltettségének kiegyensúlyozásához. Különös előnye, hogy hamar lökremegye, miután készítői számolnak a divat gyors változásával.

Ujabb időkben a női divat bűvárai rádöbbentek arra, hogy a hölgyek lábát felesleges annyira bődorabbal elrejtetni, s hogy a papucs nagyon kényelmes viselet. Ezért egyre több papucsos nő látható Budapest utcáin, s ez megsemmisíti az antagoniztikus ellentmondást a bevásárló háziasszonyok és a bálba készülő divatdíszítők között. Ez is egy szempont!

Nyáron divat az alszoknya. Ennek előnye, hogy eltörli a különbséget 50 és 80 kg-os hölgyek között, miután ezekben a legvékonyabb kislány is nem megvetendő csipkekerülettel rendelkezik. Előnye még, hogy jó meleg és a nyári fagyban kitűnően használható.

Nagyon elegáns, ha a széle kilóg, mert így mindenki tudomást szerezhet létezéséről — s a legrosszabb indulatú barátón is irigységgel állapíthatja meg, hogy a másiknak már ez is van, pedig, hogy áll neki! Rémes!

Hölgyeink úgy látszik nagy veszélyben vannak, mert legújabbban vasba öltöznek. Megirigyelték dédnagyanyáink kényelmes és biztonságos öltözékét, az a broncsot vagy kriónlót, már nem emlékszem, akkor hogy hívták. Nagyon kellemes viselet lehet, távol tartja a férfiakat, viszont csökkenti a Fővárosi Nagycirkusz látogatottságát —

ugyanis, aki mulatni akar, csak sétáljon végig a Váci utcán és szemléljen meg egy ilyen kifeszített hálózattal divatosított szoknyában, szépsége teljes tudatában sétáló hölgyet.

Altalában e betegségek fő tünete az, hogy teljes kibontakozásuk barátnők egymás közötti viszonyában jut kifejezésre.

Mert hazugság az, hogy a nők a férfiaknak akarnak tetszeni. Ugyan, ennyire igazán nem becsülik a férfi nemet! A lényeg az, hogy a barátón meg tudja, miszerint a ruha a Váci utcából való, a cipő olasz, az alszoknya amerikai, a táskák holland, a kesztyű kamcsatkai s a kalap ó. drágnó, szóra sem érdemes, az egyik kollégám hozta a Kuala-Lumpur-i pampákról. Így az egész hölgy magára tűzheti a Made in Soroksár védjegyet. Így tökéletes az öltözké, a barátnő is sárgul, megvan az öröm s a jól végzett munka tudatában lehet konstatalni, hogy a másikon milyen olcsó, vacak kis papucs cipő volt.

Ezzel kapcsolatban rögtön felmerül a második fő betegség —

a PLETYKA.

Ha a „nő” ismétlést röviden kellene meghatározni, ez lenne a legjellemzőbb: „Nő az, aki szeret másokról beszélni, de rosszat!”

Erre orvosságot keresni reménytelen lenne, mert ha két nő csak két percre találkozik, akkor is két kötetre való tud beszélni — az ismerősökről.

S hogy a májbetegségek olyan elterjedtek nálunk, ennek okát itt kell keresni.

Egyszer volt egy vállalkozó szellemű naiv ember, aki pályázatot hirdetett és nagy jutalmat tűzött ki annak a hölgynek, aki egy hétig senkiről semmi rosszat nem mond. A sok pályázó közül egyetlen akadt, aki méltónak látszott a feltételekhez — de mint utóbb férje elbeszéléséből kiderült — álmában szidta a pályázat kiíróját — így a pályadíj kiadatlan maradt.

S itt meg kell jegyeznem, hogyha eme kiváló női tulajdonság eltűnne a föld kerekéről, általános gyász és szomorúság lenne a férfiak körében is — mert a pletykát hallgatni — ók is nagyon szeretik.

KÜLFÖLDIEK IMÁDATA

Még egy sajátos magyar hölgy-nyavalyáról kell szólnom, ami a magyaros vendégszeretettel van szoros kapcsolatban.

Tudniillik az, hogy a magyar honleányok és honasszonyok különös szeretettel és ragaszkodással viseltetnek a külföldiek iránt.

Egy idegen szó elég az utcán, hogy a magyar nő pózba vágja magát, felvegye elragadó bájosmosolyát, hiányos nyelvtudásával az illető külföldi felé forduljon s késznek mutatkozzék kalauzolására.

Ez a nagylelkűség és előzenyesség igazán megható s a pesti nők olyan önzetlenek! Miért is bántjuk őket? Miért sajnáljuk tőlük azt a kis idegenforgalmat?

S azt hiszem, mindezek után pályázhatom a Jómájúság Érdemrendre, mert én rosszat soha senkiről nem mondok.

Ugye?

Egri Mari

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

Megjelenik kéthetenként

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság

Felelős szerkesztő: Bögre Katalin

Szerkesztőség:

Bp. IX., Dimitrov tér 8. III. 381

Telefon 186—850 (138-as mellék)

Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat

Bp. VIII., Blaha Lujza tér 3

Felelős kiadó: Csollány Ferenc

Nyomatott a Szikra Lapnyomdában

Miért?...

... tartják zárva a könyvtárat egész augusztus hónapban? Vajon azok a hallgatók, akik augusztus 24-től már vizsgáznak hol és miből tanulhatnak, amikor vannak olyan tantárgyak amelyekből jegyzetet egyáltalán nem adtak ki, s csak az előző évi jegyzetből lehet tanulni. (Külker. Árúismeret III. évf.)

... nincs hol ebédelniük az egyetem dolgozóinak augusztus hónapban? S ha már a menzán semmiképpen nem lehetséges az étkeztesítés, miért zárják be ugyan ez alatt az idő alatt a büfé?

... nem tartanak egyes tanszékek augusztusban inspekción? Az „augusztus 29-ig nyári szünet” tábla legfeljebb csak színházak és mozik kapujában megfelelő, de semmi esetre se fog választ adni a tanszékek érdeklődni kívánó hallgatóknak.

és szeret pletykálni, másokról rosszat mondani — mi, nők, ezt nagyon tudjuk értékelni.

4. Aki szintén kedves és előzékeny, fiatal és tehetséges — de NAGYKEPÜ —, ebből két fajtát ismerlek:

a) Kibirhatóan nagyképu, csak annyit dicsekszik amennyi jóindulattal még elviselhető. Állandóan rengeteg munkája van, ezért folyton sir, nyög, jajgat és szereti, ha sajnálják.

Az egyetemistát kicsit hülyének nézi, pedig ő is járt egyetemre nemrég, s úgy gügyög hozzá, mintha a néhány év korbelőnségéhez a gyengeelméjűség is szorosan hozzátartoznék. Ennek ellenére jóindulatú és készséges — s ami csodaszámban megy — munkáját akár pluszmunka árán is elvégzi.

Énekelni is szereti, ezt viszont mások nem szeretik.

b) Kibirhatatlanul nagyképu — az atyáristen első helyettesének képzelet magát és mindenkit lekezel, különösen a szegény egyetemistát.

Nagyon okos és tehetséges — sokat utazik, s ezt nem is titkolja. Ha megmondják neki, hogy nagyképu, elismeri és bocsánatot kér. Idővel biztos kinövi.

5. Aki nem kedves és nem barátságos, nem segít és nem előzékeny. Szemüveggel ül az íróasztalánál, elmerül a munkájában és morog, ha hozzá szólunk. Az egyetemistát a szükséges rossznak tekint — ha egyáltalán észre veszi —, ezért cseppet sem szimpatikus.

Ezek a főbb referens-típusok. Hosszú időre volt szükség mindezek felfedezésére. De sikerült!

(egri)

Hány hibát találtál?

LEHÜTEX Külkereskedelmi Vállalat — hatalmas épület, Mino király labirintusához hasonló folyosókkal és millió kis szobácskával, ahol a LEHÜTEX dolgozói végzik napi fáradtságos munkájukat.

Amikor ott először megjelentünk, a portán marcona képű ember állt elénk: — Maguk, kik? — kérdezte, s hangja semmi jót nem ígért. Mi megriádvá elrebegtük, hogy szegény kis egyetemisták vagyunk, akik egy hónapra jöttünk ide gyakorlatra.

Sajnos, nemcsak a portás, de senki nem tudott érkezőnkől. A 198-ik „Maguk, kik?” után rekedten bár, de sírva fakadtunk, s még mindig zokognánk, ha egy jóindulatú ember nem akad, aki vállalja, hogy gondunkat viseli, s apánk helyét, apánk lesz. Ezért ezután a rövidség kedvéért a Gondviselés eme különdöttét csak APÁNK-nak fogom nevezni.

APÁNK bevezetett egy 1,2 m x 1,7 m területű rekeszbe, amit nagyképuen A SZOBÁJÁNAK nevezett. Itt egy íróasztal, egy gépasztal, írógépek, valamint egy szekrény és a maradék helyen két szék volt található. A két székét összetoltuk és hármán ráültünk, miközben APÁNK az ablakhoz támaszkodva beszélni kezdett. Elmesélte a vállalat felépítését, az áruosztályokat hatzszor egymás után, a Föld történetének egyes szakaszait, valamint az állatkerből nemrég megszökött majom viszonyosságait — s akkor elaludtunk. Mikor felriadtunk, egy hölgy állott előttünk, akinek bemutatottuk, s a csipkéről kiderült, hogy ő lesz a MAMÁNK. Miközben hátát adtunk a gondviselésnek, hogy ilyen hamar szülőkkéll ellátott minket, APÁNK közölte, hogy ezentúl MAMÁNK fog gondoskodni rólunk, mert ő holnap elutazik.

MAMÁNK ez ellen, bokros teendőire hivatkozva, élénken tiltakozott, s ajánlotta, hogy hagyjuk szépen békében a vállalatot, jöjjünk vissza két hét múlva, akkor talán lesz idejük.

Miután ez a javaslat felsőbb szervek ellenállásába ütközött, MAMÁNK megígérte, hogy holnaptól majd istápol minket, addig APÁNK vigyázzon ránk. (Lásd a Pol. Gazd. tankönyv „Társadalmi munkamegosztás” című fejezetét.)

Igy tehát ismét anya nélkül

A műhelyben.

váltja fel, azonban mindezt úgy valósítják meg, hogy közben egy percre se álljon meg a munka, vagyis az építkezés ideje alatt is pontosan teljesítik előirányzott tervüket. Erre vigyáz Andrasovszky elvtárs aki ezenkívül még két nagyon fontos funkciót tart a kezében, az áruforgalom irányítását és a főbb beszerzési anyagok intézését. A gyár tavalý is pontosan teljesítette a tervét és a komoly nyereségrészesedés is azt bizonyította, hogy kiváló munkát végzett.

Az igazgató elvtárs elmon-

Egy hónap a LÉHÜTEX-nél

maradtunk, de csak néhány pillanatig, mert a statisztika rejtelmeinek megismerése céljából új anyát kaptunk, aki a vállalat áruosztályainak ismételt elmesélése után hozzálátott napi energia- és táplálékszükegletének felvételehez, falatozás és kávéfőzés formájában. Később elmagyarázták nekünk, hogy mi az a devizaforint és egyáltalán a deviza, s nagyon csalódotunk, mikor elfelejtették megkérdezni, hogy tudjuk-e, mennyi, kétszer kettő.

Egész nap hallgattuk az oktatást, ami egy népgazdasági tervezése előadásra emlékeztetett — de itt még újságot olvasni sem tudtunk.

Mikor szemhéjaink már le-ragaadtak s az óra ½ ötöt mutatott, s a LÉHÜTEX-nél ilyenkor már mindenki készülődik.

Igy ment ez egy hétig — APA nélkül, csak egy anyá-va, tengődünk, s végigvám-szorogtunk a vállalat összes kapcsolt osztályain, ahol napi májfélorás előadás után az unalom és „ország-város”-mérgezés állandó vése fenyegetett.

Egyik helyen nyíltan közölték, hogy terhükre vagyunk, máshol burkoltan. Néha a konyhába küldték, ó nem ebédelni, még csak szakácsművészetet tanulni és mosogatni sem — csak éppen a hivatali szobákban nem volt hely, s úgy gondolták, a konyha nyugalmat árasztó hangya szagú gőzében nyugodtan írhatjuk dolgozatainkat. Hát irtuk! Néha megkérdezték, hogy közpiskolába járunk-e, vagy agrónomusnak készülünk. Mi túrtunk, de féltünk, hogy orvoshoz kell sűrgősen mennünk, mert permanens álomkórunk kezdte megtámadni idegrendszerünk is.

A MAMÁVAL állandó hadilábon álltunk. Nem akarta megérteni, hogy áruosztályra akarunk menni — pedig nem is tudtuk, hogy mi az, de abban reménykedtünk, hogy ennél rosszabb már semmiképpen nem lehet.

Azért időnként a reménytelen sivatagból oázisba is jutottunk. De állandó oázisunk még mindig nem volt.

Es nem is lett volna, ha félretéve a szülők iránti, a bibliában megírt tiszteletet, ki nem nyitjuk eddig lakattal zárt szájcskáinkat — s ennek eredményeképpen, nem jutunk el a Paradicsomba, amit Házoál elrendeltek nekünk, s amit LÉHÜTEX-nél áruosztályának neveznek.